

Barcelona, 14 d'agost de 1923
BIBLIOTECA MUNICIPAL MADRID

aquella de la Torratxa

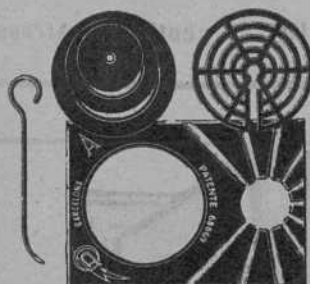
Any XLVI Número 2319 15 cèntims — Atrassats, 30

DIGNITAT I CIUTADANIA

-Ja són fora els atracadors?

PLANXA "CUBRE-HORNILLO D"

Llimpiesa :: Comoditat :: Economia :: Rapidesa

L'invent més senzill i més pràctic conegut. S'adapta a qualsevol fogó de carbó i de llenya sense cap classe de treball. De venda en totes les principals tendes de ferreteria i bateria de cuina
Tamany 26 X 37 c/m. Ptes. 15

DIPÒSIT GENERAL: DE-NEGRI - Rambla de Catalunya, 43. — Contra envió de Ptes. 15 en Gir postal o segells de correu, es remet a totes les estacions de ferrocarrils de Espanya franc d'emballatge

Acaba de sortir el catàleg

ESPORTS - SANROMA

Demaneu-lo avui mateix S'envia gratis

A. SANROMA - Balmes, 62 - BARCELONA

(Si desitja s'enviï certificat, enviï 30 cèntims en segells)

—Ja li tinc dit: no compti amb mí, si a l'habitació no hi té làmpara

VULCAN 1/2 WATT

La trobarà a la
Rambla de les Flors, 26 (Botiga)

Soler i Torra Germans

BANQUERS

Rambla d'Estudis, n.º 13 i Bonsuccès, n.º 1

Compra i venda de valors - Ordres de Borsa
Canvi de monedes

Girs sobre l'estranger - Comptes corrents

Admetem dipòsits de valors en custòdia
Facilitem OR per a pagaments a DUANES

NOTA IMPORTANT: Revisem curosament les amortitzacions

Gran Restaurant "VILA"

Passatge Crèdit, 5 i 7

BARCELONA

Llorens Llerins

Coberts-reclam a 2, 3'75, 4'50 i 5 pessetes

Abonaments de 30 coberts a 42 pessetes

» » 60 » a 80 »

Esplèndits salons per a banquets, casaments i
bateigs

Es el restaurant més concorregut de Barcelona

F. FERRER MESTRES

Lloc de reunió dels Esportmens de Gràcia

Salmeron, 60 - Telef. 887 G - BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

ELS «CACHEOS»

El panorama del carrer estival, té, a Barcelona, i en aquests dies, una nova escena, la dels «cacheos». Se deia abans «en temps d'En Portela» per a mesurar certes llibertats escèniques; se dirà, temps a venir «en temps d'En Portela» per a parlar de la intensitat dels escorcolls. N'hi ha tants, que fins es fa cua. Una parella de guàrdies civils, amb un agent de policia, detura a un vianant. El vianant que vé darrera vol seguir el seu camí, l'agent aixeca el braç deturant-lo, i els altres vianants que hi arriben, van fent cua.

D'aquests escorcollats n'hi ha qui es resigna i n'hi ha qui no es resigna. Un, segueix fumant, indiferent an aquella humillació; un altre fins gira el cap; un altre, inicia una ganyota de menyspreu. No poden protestar d'altra manera, i se revesteixen d'orgull o de indiferència. En canvi, n'hi ha que així que veuen al policia ja's descorden la indumentària, i aixequen els braços amb un airós gest coreogràfic, i somriuen, i quan acaba l'escorcoll gairebé se n'estranya de que sigui tan breu, i de que no continuin mirant-li els mitjons i les sabates. Aquests estan convençuts de que deixar-se escorcollar contribueixen a la pacificació de Barcelona i al manteniment de l'ordre i del prestigi de l'autoritat. Quan arriba a casa, conta que l'han escorcollat amb la mateixa fruïció que si l'haguessin convidat a sopar, o hagués tingut conversa amb algun personatge.

Entre els escorcollats hi han dos tipus originals, que podríem anomenar el bútxere i el conscient. El bútxere, pren el «cacheo» com una diversió, i o bé l'escorcollen moltes vegades, o bé no l'escorcollen mai. Veu el rotllo de policia i vianants, i s'hi acosta i va marxant, i per més que mira, no'l deturen, de tanta cara de beneit, o de bona persona, que fa. Ha presenciat cent escorcolls i ni una sola vegada li han posat la mà a sobre. En canvi, l'altre, el que's diver-

teix fent-se escorcollar, sembla que faci col·lecció de «cacheos». Acabada la jornada, suma els escorcolls i els canta: «An a mi m'han escorcollat tantes vegades». Coneix a tots els agents, a totes les parelles de civils i tots els llocs de més vigilància. Quan li troben la clau o la pipa, veient que l'agent fa un gest de dubte davant de la preeminència que fa la butxaca, diu, somrient: «Es la clau...». El policia, somriu, també, i se separen fent-se una inclinació de cap.

Enfront del bútxere, està el conscient, que rumia si el «cacheo» és constitucional o no, si ho permet o no, la llei. Ell ja vol que's prenguin mides contra els malfactors, però també vol que's respecti la seva ciutadania. An ell el va redimir Jesucrist, an ell el va incloure en els Drets de l'Home, la revolució francesa, an ell li garantirà el respecte a la seva personalitat la Constitució, i de sobte, en mig del carrer, vagi a peu, o amb auto, sol, o amb la senyora, el deturen i l'escorcollen. Aquest ciutadà, és l'escorcollat conscient, que voldria es decretés la inviolabilitat de la butxaca, com s'ha establert en les lleis la inviolabilitat de la correspondència i del domicili.

La Barcelona estival ha aconseguit arribar al «cacheo» integral. L'autoritat escorcolla al carrer, i els lladres escorcollen als pisos.

PARADOX

DEL CAMP

IV

Al poble un home s'ha de divertir

L'automòbil corria pel peu del Montseny. Era mitja tarda, aquesta hora que en la vida és com una pausa. Feia una fresca que era, com si a dalt als cims bufessin cap al fons del camí per on corriem nosaltres amb manxes replenes de mantecados. L'aire daurat de la tarda feia olor de pí, d'alzina, de bruc, de matolls de nom inconegut,

de bones herbes remeieres, de palla, de remat nómada, d'aigua oculta que s'escorria per la boscúria, de resines aromoses. Com els arbres amb les seves fulles convertien el camí en túnel, la pols del camí estava clapada de sol, unes clapes que recordaven les clapes roges, morades, que la calor pinta en les cares d'alguns homes molt sanguinis.

Al passar he vist una muntanya que semblava un cap d'eclesiàstic. A dalt de tot estava neta, pelada, afeitada, com una tonsura. I pels costats l'omplien els pins, uns pins que el vent despentinava com una cabellera.

Quan hem arribat a terme la tarda moria dolçament i el cel tenia, un xic emboirat, color d'aigua amb aiguardent. En el jardí, cobert per les primeres ombres blaves de la nit, blanquejaven els llessamins i les roses, unes coses boniques com gardènies.

Però el poble estava avalotat, revolucionat. Pel carrer m'he trobat dues noietes ximpls i anèmiques de la «colònia» cobertes amb uns polícroms mantons de Manila, i amb flors al cap, talment com unes gitanes de pandereta. Trobar en un poble de la costa dues noies amb mantons de Manila i flors al cap, la veritat, no és gaire natural. Jo fins he temut que fossin dues cupletistes.

Però després, un xic més avall del carrer, he trobat unes altres noies també amb manton de Manila i flors al cap, i unes altres després vestides de la mateixa guisa, i unes altres després. I quan arribo a casa em venen a convidar. Jo tinc un xic de por de pensar que

potser m'hagi de posar, també, un manton de Manila.

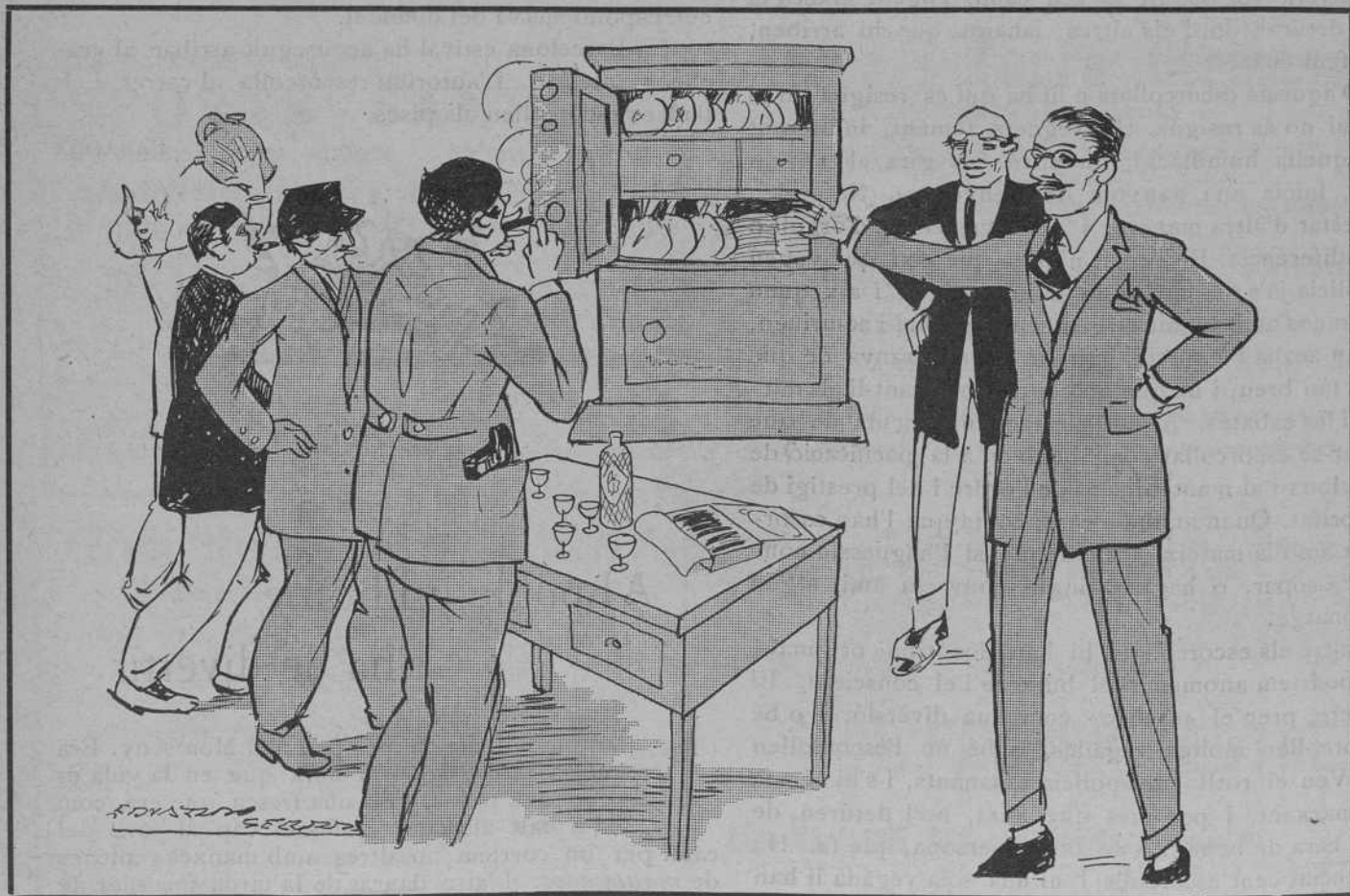
Però no, es tracta senzillament de que assisteixi a la verbena aristocràtica. Perquè aquesta nit es dona una verbena aristocràtica a la que hi anirà lo bo i millor de la «colònia.» En saber això jo dic que'm trobo malament, que no sortiré de casa, perquè el tracte amb la «colònia» no em prova. Així com les salses i mostasses angleses em fan mal al estómac, el tracte amb la «colònia» em fa mal al cap. En aquest món, per a evitar certes molèsties, s'ha d'ésser un xic salvatge. I, en efecte, em quedo a casa, sota les anglesines, els llessamins, les roses, amb una tassa de cafè al davant, una ampolla de licor i un llibre.

En aquesta hora, com que al poble un home s'ha de divertir, tots els ximpls de la colònia, disfressats grotescament, estaran ballant al só d'un piano vell i desafinat. Jo trobo que això no és divertir-se, jo trobo que em diverteixo més aquí, tot sol en l'ampolla terrassa florida d'aquest jardí, sota la nit encesa d'estrelles, llegint aquest bon llibre de Torres Villarroel, i, de tant en tant, deixant de llegir per a escoltar amb íntima delectança, l'estrident dels grills i el crit d'alguna au nocturna.

I és que jo, desgraciadament, no sóc un home de verbena.

LLUÍS CAPDEVILA

No hi ha gel per aplacar tanta calor; però a pesar de tot, els regidors continuen tan fresquets com unes Pasqles.

Tal com se reb als lladres

Magna Barcino

Abans érem nosaltres els que anàvem a descobrir catalanòfils pel món. A cada poble en teníem un, i havíem conseguit formar una galeria de catalanòfils il·lustres. Aquell Dr. Roure i Barrios en feia col·lecció, i els conreuava com si fossin exemplars d'estranyes necessitats de visites que fossin injeccions d'optimisme. Cada mes feia un viatge per a visitar al catalanòfil llunyà. Després li dedicava un article. Devegades li feia una postal amb el retrat. El catalanòfil arribava a creure's que era cavaller d'alguna ordre de cavalleria.

Ara, els catalanòfils ens venen a veure a casa. Millor dit, se'n fan, quan arriben a Barcelona. Com uns homes que ho haguessin tingut tot pagat, com si haguessin tingut per acompanyant un Ribé que fos poeta, escriuen als seus diaris uns elogis superlatius de Barcelona, que a nosaltres mateixos, fets a l'autoapologia, ens confonen. Ara han estat els visitants uns periodistes italians, i un d'ells arriba a dir que així com hi han vins de més graus que altres, també entre

els pobles se dona aquesta diferència de gradació. I nosaltres, som un poble de graus.

I afegeix que la Universitat Industrial és la millor del món. Es molt possible. Nosaltres ens l'estimem i estem disposats a creure que és única. Un amic, creu igual. Però a l'acabar de llegir l'afirmació del periodista italià, va respondre:

—Es que en altres llocs se'n han adonat que aquesta mena d'Universitats no serveixen de res, i naturalment la nostra és la millor.

Viatgers

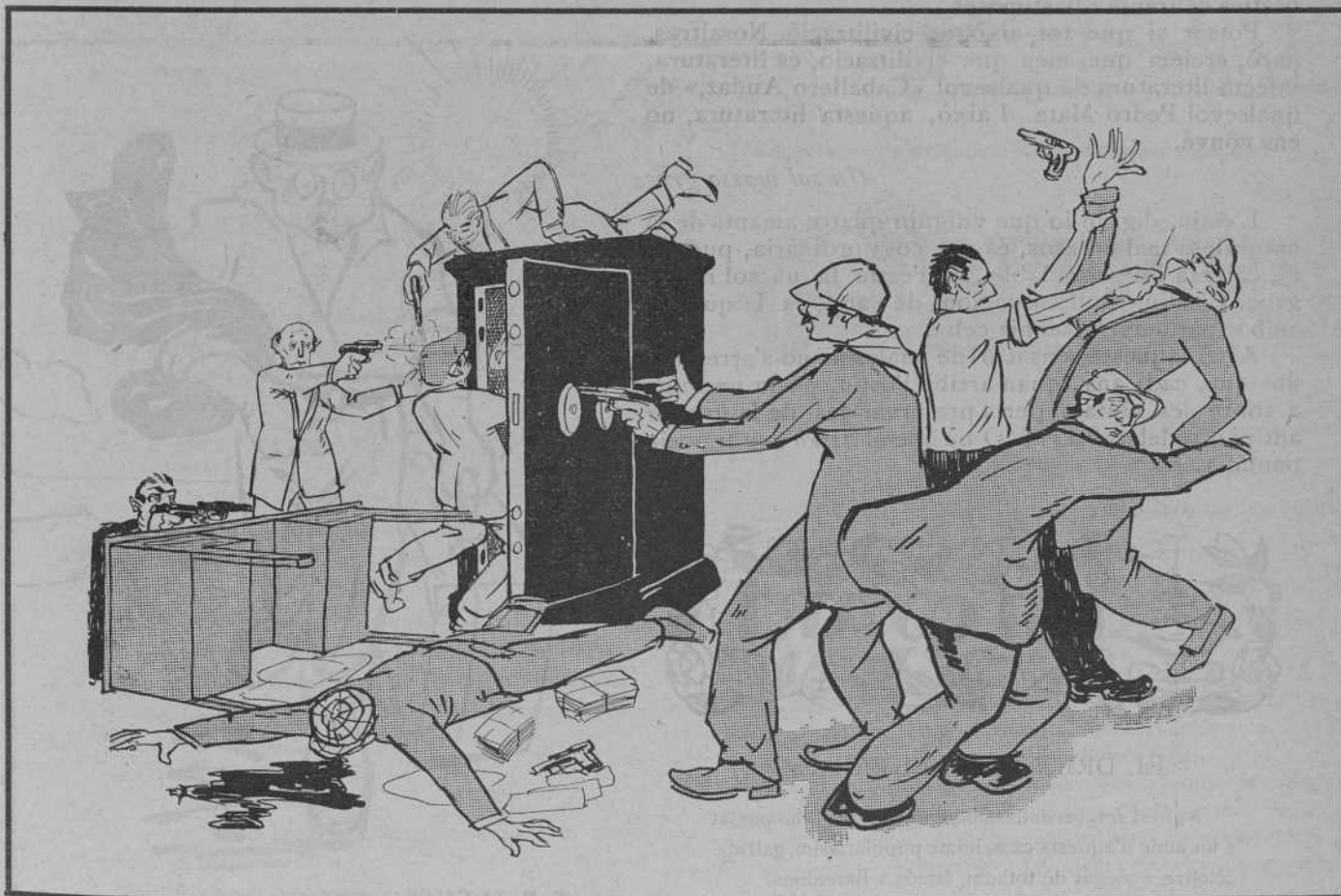
L'estiu ra córrer als homes en lloc de tenir-los reposant, i mentre l'estiu barceloní llença a la nostra gent a les platges i a la muntanya, ens arriben forasters que volen fruit dels nostres permanents 34 graus.

Un d'aquests hostes ha estat el «Caballero Audaz». Naturalment, lo primer que ha fet aquest senyor ha estat fer de cavaller i d'audaç. Fou a les Arenes durant la festa dels actors. Un del públic cridà:

—Aquests còmics són tan poques vergonyes com els periodistes.

—Els poques vergonyes són vostès—respongué el «Caballero Audaz», i ho va repetir En Francesc Madrid que l'acompanyava. Que sí, que no i garrotades. Fou lo més divertit de la vedellada.

Un altre escriptor madrileny ha visitat Barcelona. Aquest no ha anat a la plaça ni a cops de puny. Aquest fa frases.

Tal com se'ls hauria de rebre

—Què? Quan se fan independents?—ens ha preguntat.

—Ja ho preguntarem als nostres amics separatistes.

—Jo me'n alegraria, perquè així podria complir el meu somni de viure a l'estranger!

Gent poc recomanable

Excusant-se, diuen: Això també és civilització... Això és tota la gent, estrangera i de la terra, que viu d'una manera lletja i tèrbola, tota la gent poc recomanable que infecta Barcelona.

Un amic nostre ens deia:

—Si a tota la gent que passa durant el dia per aquest carrer s'els obligués a ensenyar la cèdula, el carrer estaria desert, pelat, sense una ànima.

Aquell carrer era el carrer Nou.

Barcelona està plena d'homes que viuen explotant a míseres i estúpides dones, prostituint-les per a ells, venent-les com si fossin mercaderies vils, n'hi han d'altres què amb tota l'impudícia, expenen drogues prohibides que converteixen als que les prenen en bèsties delirants i llastimoses.

Potser sí que tot això és civilització. Nosaltres, però, creiem que, més que civilització, és literatura, infecta literatura de qualsevol «Caballero Audaz», de qualsevol Pedro Mata. I això, aquesta literatura, no ens convé.

Un sol massa groc

L'estiu, diguin lo que vulguin quatre amants de la naturalesa mal entesos, és una cosa ordinària, pudenta, calenta i desagradable. A l'estiu fa un sol massa groc. L'estiu, de les estacions de l'any, és la que va amb espartenyas i menja ceba.

Això, aquesta sensació de malestar no s'arreglarà fins que, cada any, quan arribi l'estiu, posin un *toldo* a sobre les ciutats per a preservar-les de la grogor antipàtica del *astro rey*. O bé que al *astro rey* li posin pantalla.

EL DRET A MOLESTAR-SE

Aquest fet, verdaderament exemplar, li ha passat a un amic d'aquesta casa, home popularíssim, gairebé cèlebre, conegut de tothom, famós a Barcelona.

Aquest amic nostre tenia l'intenció d'anar a passar uns dies fora. I com que quan se té aquesta in-

tenció, per a dur-la a bon terme, un ha de fer la maleta, s'ha de despedir de la família, ha d'anar a la estació i ha d'adquirir un bitllet per a realitzar el viatge, aquest amic nostre va fer tot això, però va arribar vint minuts massa aviat a l'estació. Quan s'arriba vint minuts massa aviat a l'estació, un, és clar, s'ha d'esperar. I per a esperar lo millor és fer beguda.

El nostre amic va sortir al carrer i es va asseure a la terrassa d'una cerveseria. Ell com que és un home tranquil i morigerat, no en va beure de cervesa: va demanar una llimonada, que és una beguda de les més tranquiles i morigerades, de les més conservadores que hi ha. Però un no es pot fiar ni de la llimonada. Als pocs moments d'estar-se el nostre amic sentat davant la taula i ja amb la canyeta preparada, com per a pescar un xic de frescor al fons del vas... crits, xiulets, corredisses! I es presenta un policia, o un aspirant a policia, acompanyat de dos guàrdies civils. I comencen a catxear a tots els que hi han asseguts a la terrassa de la cerveseria. *A la cuenta* això de la beguda que nosaltres creïem un plaer inofensiu, excita les sospites.

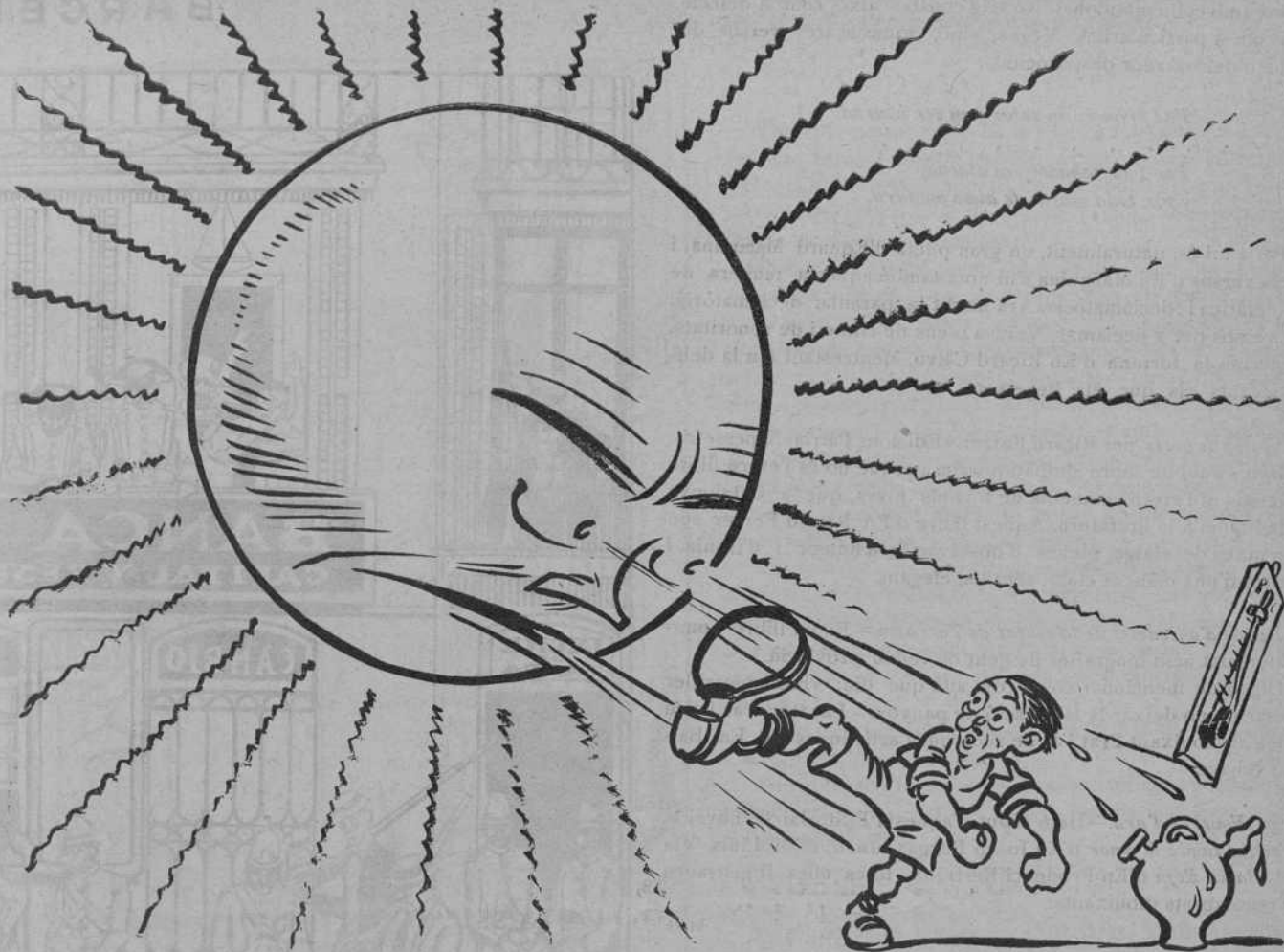
El nostre amic va pensar: Si m'aixeco i me'n vaig, que és lo que hauria de fer, aquesta gent, com que són tan vius, es creuran que soc el que va robar el Banc de Manresa.

I el nostre amic es va quedar. I se li varen pre-

S. M. LA CALOR

—Tants invents, tants «adelantos», i encara ningú ha inventat una pantalla pel sol.

EL FUTBOLISTA IDEAL

Aquest futbolista seria el que pogués donar una cossa al sol

sentar el policia, o aspirant a policia i els dos guàrdies civils.

—Caballero!

El nostre amic va pensar: Això de *caballero* deu anar per mi. I es va aixecar. Però es devia aixecar amb un gest no gaire agradable perquè el policia li va preguntar:

—¿Es que le molesta a usted?

—Home!...

—Se ha levantado usted en tal forma...

—Home, no voldrà pas que per a catxear-me, m'aixequi amb tanta alegria com per a anar a fer una costellada!

—Es que no tiene usted que molestarse.

—Bé, veurà, això deixi-ho per a mi. Vostè té el dret de catxear-me, però jo tinc el de molestar-me. Ademés, si vostè fos del país no m'hauria catxejat.

—Cómo, del país?

—De la terra!

—I eso, ¿porquè?

—Perquè em coneixeria, perquè sabria com tot-hom qui soc!

Catalanisme? No, senyors: respecte al ciutadà. D'un home que no vol concedir el dret de molestar-se a un altre, no se'n pot esperar res de bo.

XARAU

En aquesta secció parlarem amb tota atenció dels llibres que ens envlin

La Reina Calafia. Novel·la de Vicens Blasco Ibáñez. «Editorial Prometeo», 5 pessetes.

Aquesta nova novel·la d'En Blasco Ibáñez, és, potser, una de les més belles del gran escriptor espanyol, per la novetat de la seva narració i les coses extraordinàries i completament inèdites que s'hi poden aprendre.

La major part de la seva acció té lloc a Madrid. Mereix, doncs, indubtablement, el títol de novel·la espanyola, i amb tot i això, resulta al mateix temps d'enorme interès per a tota l'Amèrica d'origen espanyol, així com per als Estats Units.

Es una moderna història d'amor, una pintura psicològica de dit sentiment en les diverses èpoques de la nostra existència, i una evocació històrica de gran originalitat. La resurrecció d'una de les pàgines més ignorades i glòries de la raça espanyola.

Poemas de Abril y Mayo, per Josep Maria de Sucre. 2 pessetes. Els versos castellans del nostre Josep Maria de Sucre són uns

versos amb coll emmidonat. No faig constar això com a defecte, sinó com a particularitat. Vegi's, sinó, aquests tres versos del «Soneto del soñador desconocido»:

*Fué primero en saber y en ser honrado
Por todo soñador sea alabado
y por toda mujer de alma madura.*

Per a mi és, naturalment, un gran poeta l'Eduard Marquina, i en els versos d'En Marquina s'hi nota també aquesta manera de dir enfàtica i declamàtoria. Ara he dit la paraula: declamàtoria. Són versos per a declamar. Versos plens de ritme i de sonoritats, que farien la fortuna d'En Ricard Calvo. Mentrestant fan la delícia de tots els que els llegeixen.

Viatge de noces, per Ricard Ferrer. «Edicions Pàtria». 4 pessetes. Heu's aquí un llibre simpatiquíssim perquè no és l'etern llibre de versos ni l'eterna comèdia de tots els joves que a Catalunya es dediquen a la literatura. Aquest llibre d'En Ricard Ferrer són unes notes de viatge, plenes d'observació, d'humor i d'ironia, i escrites d'una manera clara, senzilla, elegant.

Recull d'anècdotes de la ciutat de Terrassa.—Es un llibre anunci intercalat amb biografies de gent de relleu provincial. Digne de mencionar coses com allò que diu: «Fou guerriller a pesar de no deixar la fabricació de panyos». La tasca artística es deu al dibuixant Prat i la de recerques artístiques an En Balasar Ragon.

La Novel·la d'ara.—Hem rebut d'aquesta Editorial la novel·la *La pietat també és amor* d'En Josep Burgas, *Aura*, d'En Lluís Via i *La Bassa Roja* d'En Prudenci Bertrana, totes elles il·lustrades per renombrats dibuixants.

ALFA

PRINCIPAL-PALACE

Per a que no poguem perdre la santa costum de passar les nits an aquesta casa, l'empresa, mentre prepara un d'aquells espectacles als quals ens tenia acostumats el malaguanyat Bayés, ha presentat una revista estiuenca titulada *Sketch i Skitchos*, deguda a uns autors locals amb l'únic i exclusiu objecte de distreure als seus companys de calor.

Sketch i Skitchos té set quadros, set quadros entretinguts, que si no ho són tant com nosaltres voldríem distreuen i fan riure.

Agraim la bona intenció d'aquests autors locals, un d'ells de cap a peus home de teatre. Passar l'estona, la qüestió és aquesta.

ELDORADO

Moltes vegades una estrena només té novetat per al confeccionador de cartells. Per a ell significa un canvi de motllo.

Una cosa així succeeix amb *El Alcalde de Móstoles*, juguet en un acte que firmen els senyors López Núñez i Carballeda. Es tracta d'un assumpte conegudíssim, amb l'agranant de que els autors no han sapigut afegir-hi res nou.

BARCELONA A LA VISTA

— Em sembla que, amb tanta vigilància, ja pot deixar la casa oberta.

La Prado i En Chicote demostraren que són prou per a salvar una obra. Els demés secundaren amb encert.

COMICO

Dissabte passat s'estrenà la revista *Barcelona en rodolins*, dels senyors Tubau i Angulo, en la que demostren condicions sobreres per a entretenir al públic. El títol és subjectiu, com ho són certes escenes de l'obra, fàcil de digerir i molt adequada en aquests temps de calitxa escandalosa.

Potser s'hi hauria pogut incloure més amaniment, més barreja de sabors alegres per a contentar tots els gustos, però quan un autor escriu ho fa sempre en mires al bon gust del bon espectador i no pensant en que d'entre el públic pot sortir una minoria més o menys romànticament xavacana que trobi insubstancials alguns passatges de l'obra. El públic i la crítica que ha aplaudit altres revistes estrenades al Paral·lel en anteriors temporades, no té cap dret a jutjar aquesta d'En Tubau amb excessiva severitat.

El jove mestre Felip Caparrós, quasi bé desconegut entre nosaltres, ha demostrat ésser un music de nirvi, capaç de musicar coses més importants que una revista.

La partitura de *Barcelona en rodolins* és original, agradable i, sobre tot, no és pretensiosa. La instrumentació ens demostra que, malgrat la seva juvenesa, el mestre Caparrós sap de què va. És atrevida, sense que sigui estrafalària. Esperem, a no trigar gaire, poder jutjar amb coses de més importància la valua d'En Caparrós.

En la interpretació es distingiren la Bañuls, En Gómez Rosell, Calvo, Beut, Agudo i Esquefa.

Fou elogiada la presentació, sobre tot els decorats d'En Castells i Fernández; i Batlle i Amigó. Agradà molt l'auca pintada per En Josep Robert.

PROJECTES

Al «Romea» es comencen a preparar. Treuen la pols, escombren i reguen.

Diuen que el 15 del vinent setembre ens faran conèixer la companyia mímico-ballable *Malasso*, la qual ve precedida de gran renom. Donarà quinze funcions.

Per quan s'hagin acabat els balls i la mímica, o sia el primer d'octubre, les forces d'En Giménez començaran l'atac, que ja veurem quantes victòries els donarà. A veure si la cosa anirà millor que l'any passat, senyor Canals.

— Al «Eldorado» hi van la simpàtica Rosari Leonis i En Gallego. Asseguren que hi haurà el «fenòmeno» Sagi-Barba acompanyat de la Vela. Del cert, només sabem que volen fer plens.

— Després d'una curta temporada de circ eqüestre, an el «Novedades» hi tindrem comèdia. L'Alba i En Bonaté. Porten un element nou a la companyia i ja conegut per nosaltres, la Carme Giménez, que substitueix a la Ladrone de Guevara.

A ESTIUEJAR!...

La Societat d'Autors Espanyols i l'Associació de Compositors havien de firmar divendres passat l'acord que'ls unís definitivament. Però quan el president de l'Associació, el mestre C. del Campo, acompanyat del senyor Coca, es presentà a la Notaria, rebé la nova de que don Carles Arniches mancava a la cita, culpant-se amb que acabava de sortir cap a veranejar... a les tres de la matinada!

Passen de cent els detinguts com a suposats complicats en re-cents atracaments. No obstant, cal tenir en compte que els dies també passen i els autors no surten.

Joaquim Sorolla

Ha mort En Joaquim Sorolla, el gran pintor valencià. Quan l'art pictòric a Espanya patia la mania del funest *quadro d'història*, o d'ambient històric—recordi's a Villegas, Moreno, Carbonero i altres,—En Sorolla va saber ferir els ulls de la multitud amb les seves teles plenes de llum, de sol, de mar i de cel blau.

Lo que a França varen fer els impressionistes Mosset, Manet i Pissarro, ell ho va fer a Espanya: revolucionar la pintura, fer-la una cosa viva, apartar-la de l'acadèmia. I va triomfar.

Amb En Joaquim Sorolla mor un dels pintors espanyols més interessants.

Antagonisme

El meu salvador, el doctor Galceràn, passa tots els estius en una torreta de la costa de Llevant.

L'altre vespre va tenir la fantàstica pensada d'anar al casino sense pensar en si al sortir plouria o no, però sense deixar d'emportar-se'n el paraigües per precaució i deixant-lo al guardarroba així que entrà. Després d'haver-se engolit un café gelat, i d'haver seguit nerviosament les sales de joc, don Artur es dirigí cap a la sortida.

A l'ésser a l'escalinata es recordà de que a l'entrar portava el paraigües i, naturalment, el reclamà al encarregat del guardarroba. Aquest, després d'un sens

fi de minucioses recerques, acabà per confessar al doctor que l'artefacte preservatiu de les mullenes havia desaparegut.

Sempre bon home, el doctor no insistí molt i ja es determinava abandonar el local quan l'empleat, aturant-lo al llindar, li reclamà un ral per haver-li guardat el paraigües desaparegut.

—Com s'enten això?— cridà el doctor—vostè té la barra de reclamar-me la propina d'un objecte que m'ha perdut!... això ja és el comble!

—Deixis de raons!—respongué l'altre somrient.— Això no és cap raó perquè jo perdi la propineta... Demés: quan algú dels seus clients la dinya, per ventura no cobra els seus honoraris de la mateixa manera?

I el doctor Galceràn, sempre bo i sempre equitatiu, apropinà el ralet després de reconèixer la raó de la poca raó del guardarroba.

FERRÁN D'EGARA

Una estranya defensa

—Maliatsiga els constipats!—vaig remugar, empipat per les nassals pessigolletes que m'havien obligat a prorrompre en una sèrie de sorollosos estornuts que torbaren la quietut i el silenci que en aquells moments regnava dins del vagó on jo viatjava.

—No'n renegui dels constipats, home de Déu!—digué un de mos companys de viatge.—Deixi'ls estar tranquils, pobrets!

Al prompte vaig veure en aquelles paraules una brometa inofensiva que s'hagués permès llençar sobre meu el qui les pronunciava; però quan vaig mirar-lo i veure son seriós posat i reposat aspecte, que el mostraven incapaç de dir res que no fos més seriós que un vestit de rigurós dol, vaig comprendre que aquell bon home havia parlat sincerament, defensant de cor el que deia.

Allò m'intrigà una mica; jo no comprenia—ni crec que sigui gaire corrent—que un home parlés bé d'una malaltia. Mes de sobte, la idea de que ja havia endevinat la causa de que aquell ho fes, em feu somriure i dir:

—Vostè deu ésser apotecari, oi?

—No!—em respongué categòricament.

Aleshores jo, desconcertat, vaig seguir:

—I defensa els constipats? Es que potser no ha hagut d'estornudar mai?

—Ja ho crec, home! I consti que no he parlat dels constipats perquè tingui una simpatia arrelada per ells precisament, no! Miri: jo sempre pateixo deu o dotze malalties diferents: medecino les que tinc; però defenso totes les que veig víctimes dels atacs de tothom. Ja comprendrà que una defensa d'aquesta mena no pot ésser feta per interès, sinó per filantropia, desinteressadament, sense cap mena d'egoisme... Em dol que tothom en malparli; em sap greu que ningú s'estigui

de maleir-les. Qui sap si no són tot mals el que les que les malalties porten apariat?

Aquests originals raonaments em resultaven cada moment més divertits i el qui els emprava més enigmàtic. Es que aquell home se sentia romàntic davant de les malalties, talment com un enamorat davant dels encisos de sa estimada o un poeta modernista davant d'un premi de deu duros d'uns jocs florals de barriet? Jo em trencava el cap procurant endevinar la raó que impulsava a aquell bon jan a sostenir una tan estrambòtica defensa.

—Potser algun tifus li ha matat la sogra?—el vaig interrogar irònic.

—Soc solter...—em digué, amb plàcid somris florit als llavis.

—Tal vegada un còlera ha dut a la tomba a algun seu oncle d'Amèrica que l'ha fet hereu?

—De tota ma família jo soc el més acomodat; i, per altra part, tots els oncles que m'han conegut encara viuen.

Restàrem un moment en silenci. A poc, la conversa fou recomençada amb la familiaritat a que la companyonia en els viatges incita i aleshores em referí fins a quin punt era víctima de les dolències.

—Com que m'agraden molt els caliquenyos i, gràcies a Déu, dispo de suficients quartets per a anar vivint i satisfent algú capritxet, vaig proporcionant-me «quarteleros», pagant-los a triple preu a un estanquer conegut, i m'en faig cada fart que devegades ma boca sembla la xemeneia d'una fàbrica de Terrassa en temps de la guerra; no paro de tumar ni a l'hora de dormir! Aquest abús del tabac, em produeix una gran irritació a la gargamella; per a guarir-la, prenc pastilles de clorat refinades, però aquestes em fan mal d'estómac, el que em curo amb *Estomacol*, que em produeix pel continuat us una irritació als ronyons, que...

Per a abreujar: aquell formidable consumidor de pòtingues, patia del coll, del estómac, dels ronyons, curava aquests amb un medicament que li feien malbé els budells, remeiant els quals es malmetia el cervell, la medicina pel qual li produïa enfebliment dels múscles, els quals en ésser artificialment reforçats distendien els centres nerviosos, produïent-se-li, amb les mateixes causes i derivacions, anèmies, gota, palpitations al cor, irritacions al pit, arterioesclerosis i un cúmul de malalties fins arribar de nou al punt de partida: mal de coll, d'estómac, de ronyons, etcètera i així fins al infinit. Com si diguéssim una mena de muntanyes russes, en que les dolències fossin les vagonetes, el cos els rails i les medicines uns empleats que les fessin marxar sense treva eternalment...!

Allò era ben bé un martre de les malalties! I les defensava encara?

La meua estranyesa arribava al comble. Mon company de vagó, se'n adonà, i aclarí per fi:

—Ja veu: i malgrat això, a despit de tot això, reconec que no ha de malparlar-se'n. No són tot mals el que produeixen: sense anar més lluny, a mi—que soc arrendatari al Estat del cobrament d'impostos sobre medicaments i drogues—les malalties dels demés, i fins les meves, em fan guanyar còmodament la vida...

Per fill!! Per fi havia arribat a explicar-me la raó d'aquella gesta que tan original m'havia semblat i no passava d'ésser de lo més corrent...

Aquell idealista, no feia més que anar en favor de la materialitat d'unes pessetes. Aquell home que defensava *desinteressadament* les malalties, s'enriquia per elles...

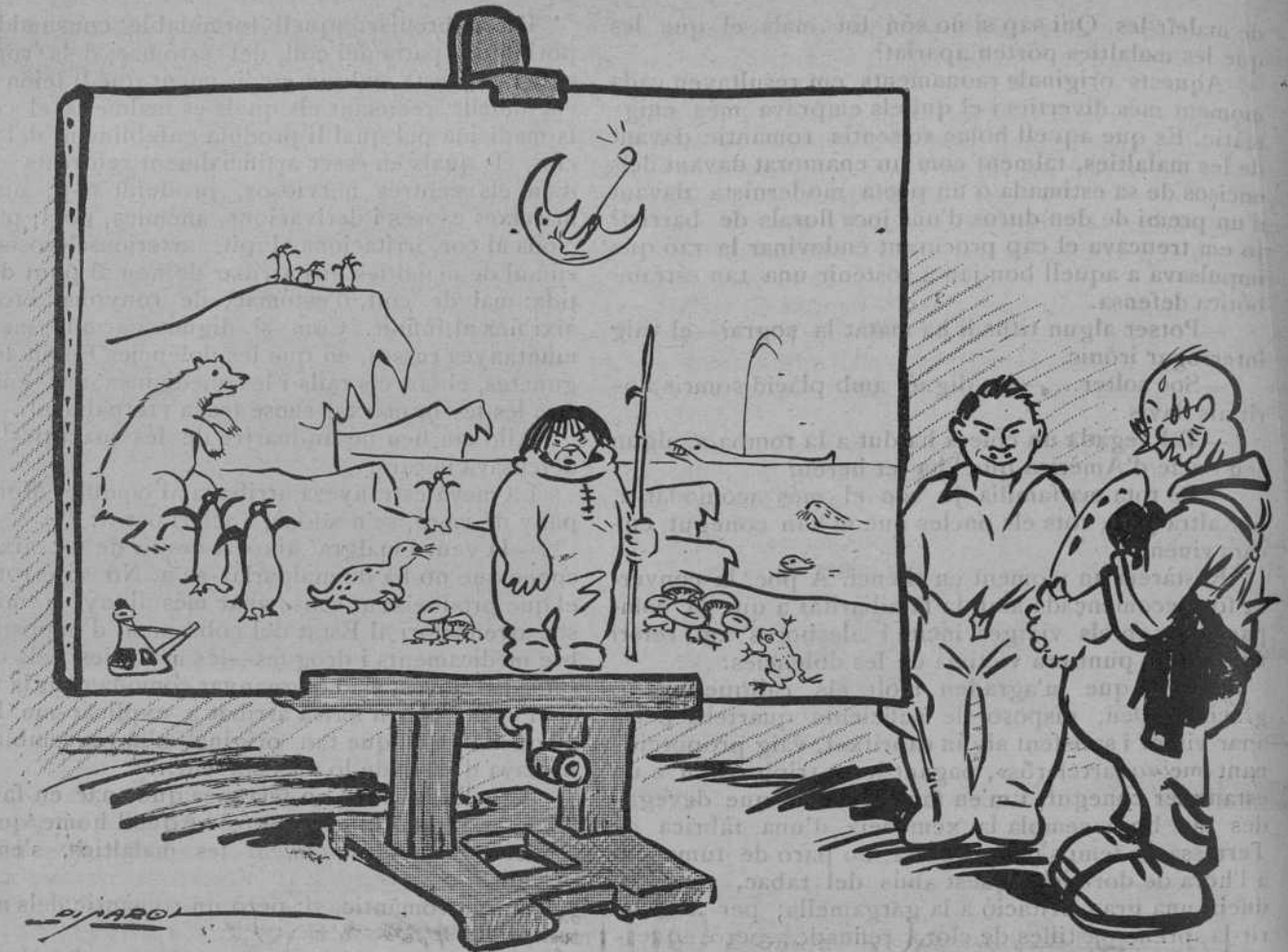
Era un romàntic, sí; però un romàntic dels nostres temps...

MIQUEL R. NAVARRA

L'IDIL·LI DEL SENYOR ESTEVE

—Això, Laieta, és un verdader paradís... sense la serp.

ART D'ACTUALITAT

—Caram, aquest quadro em convé: potser em farà passar la calor!

Desurbanitzant

Senyor Merino:

Tenim entès que vostè ocupa un càrrec d'una certa responsabilitat a la Guàrdia Urbana.

Ja sap què per aquest càrrec de la Guàrdia Urbana es requereix, quan menys, certa urbanitat? Ja sap què pegar a la gent, i més quan aquesta gent està indefensa, és de covards? Ja sap, senyor Merino, què perseguir els pobres desvalguts és d'home sense pietat i sense vergonya? Esser guàrdia urbà no vol dir ésser butxí.

Pensi senyor Merino que això li diem pel bé de vostè. Perquè encara que no ho sembli, tenim influència. Si no ens fa cas acudirem a la Ciutat.

:: ESQUELLOTS ::

Els nostres regidors tenen generalment uns caps de carabassa! No se'ls hi ha acudit amb aquesta calorassa que ens cou de viu en viu començar a la nit la neteja de les clavegueres!

Deuen desitjar que vingui una altra epidèmia com la de l'any catorze a delmar la ciutat.

No toqueu les clavegueres
que tot fora una infecció;
és millor que amb les mangueres
les netegin de debò.

◊◊

La sindicació ja no pot arribar més enllà d'on la fan arribar els eunucs de Constantinoble. Aquests i els custodis dels harems s'han constituït en sindicat per a fer valer els interessos de llur classe.

Ja no es podrà dir que això de la sindicació és una obra de veritables varons.

◊◊

ls còmics han fet una becerrada. A la sortida un senyor deia:
—Es clar: com que ara a l'estiu no poden turmentar al públic turmenten a les pobres bestioles.

◊◊

Fins que'l representant d'un govern estranger ha cridat l'atenció de les autoritats, no ens hem adonat de que a Barcelona existia escandalosament la tracta de blanques.

Això vol dir que quan s'ha arribat a l'extrem de que ens cri-

dessin l'atenció els de fora, demostra que als d'ací no els interessa la tracta de blanques i perxò ens tracten com a negres.

Els veïns dels carrers cèntrics de la ciutat, estan que trinen contra els conductors d'autos, sidecars, motos i camions que a la nit corren en totes direccions amb un estrèpit infernal sense deixar-los aclucar l'ull.

Es en veritat un abús el que estan fent aquesta mena de vehicles: per a ells no hi ha ordenances municipals ni respecte ciutadà; són els amos de la via pública i en ella fan el que els hi dóna la gana.

Ja els voldria veure als Estats Units. Veritat que allí hi ha autoritat i respecte a la llei!

Joaquim Sorolla, el pintor espanyol tan universalment conegut, el valencià que s'embarà d'honors i de pessetes, ha deixat d'existir.

L'art pictòric perd una de les seves glòries amb la mort del mestre genial.

Sembla que an En Puig i Cadafalch no li perilla la presidència de la Mancomunitat com es temia fa pocs dies.

Ja el planyo ja pobre Puig;
ell que és home tan nerviós,
amb la temença i l'enuig
qui sap el greix que haurà fos!

Diu *El Diluvio* en un número de la setmana passada: «Los escándalos postales».

Reconeixem que té raó! Què hi farem! Aquí on es venen tantes «escandaloses postals» ja no ens tenim d'estranyar gens dels escàndols postals.

Antoni López, editor — Rambla del Mig, núm. 20
Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Oim, 8
BARCELONA

Un Bar sense piano

Un Bar amb piano

Els millors pianos elèctrics per a Bars són els de M.ª Fratinola que ven la

CASA WERNER

Rambla Catalunya, 72 (xamfrà València), telèfon 932 G. - Barcelona

“Cooperativa de Flúido Eléctrico”

: : Producció i suministre d'energia elèctrica als seus associats : :

Oficina Central: Plaça Catalunya, 9

Telèfons: 2721 - 2722 A.

Aquesta entitat prevé als seus socis fundadors, cooperadors i partícips que, completant-se actualment els treballs d'instal·lació, a ultims del corrent any començarà el suministre de fluid tant per a força motriu com per a enllumenat.

Dividit en varies etapes el plànol d'obres que ha sigut adoptat, comprèn, la que primerament tindrà lloc, el servei de les següents poblacions:

Línia des de la Subcentral de Manso-Figueres (Terrassa) a Igualada.

Suministre: Igualada.

Línia des de la Subcentral de Manso-Figueres (Terrassa) a Sant Esteve de Castellar.

Suministre: Sant Esteve de Castellar.

Línia des de la Subcentral de Manso-Figueres (Terrassa) a Santa Coloma de Cervelló.

Suministre: Rubí, Molins de Rei, Sant Feliu de Llobregat, Sant Joan Despí, Cornellà, Colònia Güell i Santa Coloma de Cervelló.

Línia des de la Subcentral de Sant Andreu a Mataró.

Suministre: Badalona, Tiana, Alella, Teià, Masnou, Premià de Mar, Premià de Dalt, Vilassar de Mar, Vilassar de Dalt, Cabrera, Cabrils, Argentona i Mataró.

Línia des de Mataró a Calella.

Suministre: Llevaneras, Caldetes, Arenys de Mar, Canet de Mar, Sant Pol de Mar, Calella.

Línia subterrània, des de la Subcentral de Sant Andreu a Barcelona, quina canalització va a efectuar-se.

Suministre: Barcelona.

Seguidament continuarà l'electrificació d'altres comarques i localitats de Catalunya per a atendre a l'augment del consum d'energia.

A quants per les necessitats de ses indústries, així com per a son ús particular, pot interessar el consum d'energia elèctrica, els convé enterar-se de les notables aventatges que trobaran ingressant en «COOPERATIVA DE FLUIDO ELECTRICO», essent la més important la de poder disfrutar d'unes tarifes sumament reduïdes, comparades amb les que actualment estan en vigor. A aquest objecte, el Departament de Contractació de l'Oficina Central (Plaça Catalunya, 9) i les Delegacions de Mataró (carrer Palau, 12) i Igualada (carrer Concepció, 30) faciliten tota classe de informes i detalls.

Amb un lleugeríssim augment sobre els preus de cost, «Cooperativa de Flúido Eléctrico» suministra als seus associats tota classe de maquinària i material elèctric per a ses instal·lacions, facilitant també personal per al seu muntatge i per a l'estudi de projectes.

Llibreria Espanyola de Antoni López • • Rambla del Mig, 20, Barcelona
TELEFONO A. 4115

RUBEN DARÍO

PEREGRINACIONES

Un tomo 8.º: Ptas. 3'50

HENRI GEORGE

PROGRESO Y MISERIA

Un tomo:

Pesetas 10

Poesías de J. María Bartrina

ALGO

Un tomo 8.º decorado: Ptas. 6

MONTSERRAT A LA VISTA

Album-guía de la famosa montaña Catalana

Ptas. 2

MARIANO DE CAVIA

CHÁCHARAS

Pesetas 4

VICENTE BLASCO IBAÑEZ

LA REINA CALAFIA

NOVELA

Pesetas 5

EN PRENSA

El Año en la Mano para 1924

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls otorguen rebalxes.

AIXO NO ES
ESTAR FRESC

NI A LA LLUNA
HI HA FRESCA...

AQUEST «LESTA BEN FRESC»

NI AB GLAS COM EL VI
ES TROBA UN FRET...

NI RECORDANT LA SIBERIA!...

NI AB UN LLUM
ES POT TROBAR...

ARA HI TROBATU EL MODO DE ESTAR FRET

PUJAROL